

IMPLICAREA FARMACISTULUI CLINICIAN ÎN MONITORIZAREA REACȚIILOR ADVERSE LA PACIENȚII CU DIABET ZAHARAT ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Ion Marciuc, Cornel Scurtu

Conducător științific: Corina Scutari

Catedra de farmacologie și farmacie clinică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

THE INVOLVEMENT OF THE CLINICAL PHARMACIST IN MONITORING ADVERSE DRUG REACTIONS IN DIABETIC PATIENTS IN MOLDOVA

Ion Marciuc, Cornel Scurtu

Scientific adviser: Corina Scutari

Department of Pharmacology and Clinical Pharmacy, Nicolae Testemițanu University, Chișinău, Republic of Moldova

Introducere. Monitorizarea reacțiilor adverse la medicamente (RAM) este esențială în tratamentul pacienților cu diabet zaharat, din cauza frecvenței polipragmaziei și a comorbidităților. Farmacistul clinician are un rol important în identificarea, raportarea și prevenirea RAM, sporind siguranța terapiei. **Scop.** Evaluarea rolului farmacistului clinician în identificarea, raportarea și gestionarea reacțiilor adverse medicamentoase la pacienții cu diabet zaharat din Republica Moldova. **Material și metode.** A fost realizat un studiu observațional, transversal, desfășurat în două instituții spitalicești din Republica Moldova (2023–2024), care a inclus 96 de pacienți cu diabet zaharat de tip 2. Pentru înregistrarea RAM s-a utilizat o fișă standardizată. Analiza datelor s-a realizat cu SPSS v.25.0, folosind testul χ^2 ($p < 0,05$). **Rezultate.** Reacții adverse au fost identificate la 38,5% dintre pacienții cu diabet zaharat. Cele mai frecvente reacții adverse la medicamente reacții adverse la medicamente au fost gastrointestinale (14,6%), hipoglicemii (12,5%) și reacții cutanate (7,3%). Metformina și gliclazida au fost medicamentele cel mai des implicate. Intervențiile farmacistului clinician au condus la ajustarea tratamentului în 21,8% din cazuri, ceea ce a dus la reducerea semnificativă a incidenței RAM la reevaluare ($p = 0,041$), evidențiind importanța rolului farmacistului în monitorizarea și gestionarea reacțiilor adverse pentru a îmbunătăți siguranța tratamentului. **Concluzii.** Implicarea farmacistului clinician în monitorizarea reacțiilor adverse la medicamente (RAM) la pacienții cu diabet zaharat a avut un impact pozitiv asupra siguranței terapiei. Rezultatele confirmă ipoteza și subliniază necesitatea integrării farmacistului în echipa multidisciplinară. **Cuvinte-cheie:** farmacist clinician, reacții adverse, diabet zaharat.

Introduction. Monitoring adverse drug reactions (ADRs) is essential in treating patients with diabetes mellitus due to frequent polypharmacy and comorbidities. The clinical pharmacist plays a key role in identifying and reporting ADRs, contributing to increased safety and effectiveness of pharmacotherapy. **Objective.** Assessment of the clinical pharmacist's role in identifying, reporting, and managing adverse drug reactions in patients with diabetes mellitus in the Republic of Moldova. **Material and methods.** An observational, cross-sectional study was conducted in two hospital institutions in the Republic of Moldova (2023–2024), including 96 patients with type 2 diabetes. A standardized form was used to record ADRs. Data analysis was performed using SPSS v.25.0, applying the χ^2 test to assess significant associations ($p < 0.05$). **Results.** Adverse reactions were identified in 38.5% of patients with diabetes mellitus. The most frequent adverse drug reactions were gastrointestinal issues (14.6%), hypoglycemia (12.5%), and skin reactions (7.3%). Metformin and gliclazide were the drugs most often implicated. Clinical pharmacist interventions resulted in treatment adjustments in 21.8% of cases, which led to a significant reduction in the incidence of ADRs upon reevaluation ($p = 0.041$). This highlights the crucial role of the clinical pharmacist in monitoring and managing adverse reactions, thereby improving the overall safety of the treatment provided to patients. **Conclusion.** The involvement of the clinical pharmacist in monitoring adverse drug reactions in patients with diabetes had a significant positive impact on therapy safety. These results confirm the hypothesis and emphasize the need to fully integrate the pharmacist into the multidisciplinary team. **Keywords:** clinical pharmacist, adverse drug reactions, diabetes mellitus.